

Analiza prawna „Creative Commons 0”

dr Krzysztof Siewicz

Przedmiot analizy

Przedmiotem niniejszego dokumentu, którego przygotowanie zleciła autorowi Fundacja Nowoczesna Polska z siedzibą w Warszawie jest analiza skuteczności wzorca udostępnianego przez organizację Creative Commons pod adresem:

<http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/legalcode>,

znanego jako „**CC0**” i tak dalej określanego.

Zakresem analizy objęto prawo autorskie i prawa pokrewne (przepisy według stanu na czerwiec 2011 r., dalej jako „**prawo autorskie**”). Poza zakresem analizy pozostają inne uprawnienia i roszczenia jakie mogą przysługiwać osobie składającej oświadczenie CC0 i które zostały tam wyraźnie wymienione (np. prawo do wizerunku, inne dobra osobiste, roszczenia z tytułu czynów nieuczciwej konkurencji).

Niniejszy dokument zawiera również propozycje rozwiązań zapewniających lub zwiększających skuteczność CC0 na gruncie polskiego prawa autorskiego, uwzględniające wyniki przeprowadzonej analizy.

Opis CC0

CC0 jest to wzorzec oświadczenia opracowany przez organizację Creative Commons (<http://creativecommons.org>). „Zero” w nazwie wzorca akcentuje jego relację wobec już wcześniej istniejących licencji CC, która zostanie tu pokrótce wyjaśniona. Licencje CC służą mianowicie twórcom (uprawnionym) z praw autorskich, którzy chcą udzielić szerokiego zezwolenia na korzystanie z ich dzieł, zachowując jednocześnie prawa autorskie. Dokładny zakres tego zezwolenia ustala się wybierając konkretną licencję CC spośród kilku gotowych wzorców. Zachowanie praw autorskich oznacza między innymi to, że pomimo uzyskania szerokiego zezwolenia na korzystanie z dzieła, licencjobiorca ma również obowiązki. Dokładny zakres tych obowiązków zależy od konkretnego wybranego przez licencjodawcę wzorca licencji CC.

Natomiast zgodnie z treścią wzorca oraz wyjaśnieniami zawartymi w odpowiedziach na najczęściej zadawane w związku z CC0 pytania (FAQ, pod adresem:

http://wiki.creativecommons.org/CC0_FAQ), złożenie oświadczenia CC0 ma doprowadzić do zrzeczenia się praw autorskich w maksymalnym zakresie dozwolonym przez obowiązujące prawo.

CC0 jest wobec tego narzędziem opracowanym dla osób, które nie chcą zachować nawet najmniejszych uprawnień, ani też wymagać od innych przestrzegania nawet najmniejszych obowiązków. Stąd też dodanie „zero” w nazwie tego narzędzia, które można rozumieć jako oznaczenie jego miejsca na „osi” uprawnień. CC0 znajdować się będzie w punkcie zerowym tej osi, w którym ma nie być żadnych ograniczeń prawno-autorskich („no rights reserved”). Licencje CC będą natomiast plasować się na tej „osi” „na prawo” od CC0, czyli tam, gdzie ograniczenia występują („some rights reserved”). Jeszcze dalej „na prawo” na tej osi znajdować się będzie tradycyjna nota copyright (a ściśle rzecz biorąc domyślny stan wynikający z przepisów prawa autorskiego), czyli „all rights reserved”.

Skorzystanie z wzorca polega na opatrzeniu oznaczeniem CC0 przedmiotu praw autorskich wybranego przez składającego oświadczenie. Creative Commons udostępnia formularz internetowy, po którego wypełnieniu użytkownik otrzymuje gotowy kod HTML pozwalający oznaczyć dany utwór (stronę internetową lub inny dokument umożliwiającą zamieszczenie kodu HTML) jako objęty CC0, niemniej jednak wzorec może być zastosowany nie tylko do stron internetowych.

Pkt 1 CC0 wprowadza bardzo szerokie rozumienie praw objętych zakresem oświadczenia zawartego we wzorcu. Są to bowiem nie tylko prawa autorskie i pokrewne (majątkowe i osobiste – *moral rights*), ale również prawo do wizerunku i prawa na dobrach osobistych (*publicity and privacy rights*), uprawnienia wynikające z naruszenia przez użytkownika przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, prawa *sui generis* do baz danych, jak też i „inne podobne, równoważne lub powiązane prawa na całym świecie na podstawie prawa właściwego, umowy międzynarodowej lub krajowych przepisów wdrażających taką umowę” (*other similar, equivalent or corresponding rights throughout the world based on applicable law or treaty, and any national implementations thereof*). Z drugiej jednak strony, w pkt 4a CC0 spod zakresu oświadczenia wyraźnie wyłączono znaki towarowe oraz patenty, do których prawa przysługują składającemu oświadczenie. Brak jest dokładnej definicji słowa „patent”, a w szczególności wyjaśnienia, czy ma ono obejmować również inne podobne prawa własności przemysłowej, jak np. wzory użytkowe, wzory przemysłowe itd.

Zgodnie z treścią wzorca oraz wyjaśnieniami zawartymi w FAQ złożenie oświadczenia zgodnego z wzorcem CC0 ma być nieodwołalne.

Zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w FAQ CC0 ma obejmować jedynie te prawa do przedmiotu wskazanego przez składającego oświadczenie (określanego jako *affirmer*), które mu faktycznie przysługują. Prawa osób trzecich są wyraźnie wyłączone spod zakresu oświadczenia, chyba że składający oświadczenie uzyska ich zgodę. W FAQ mowa jest np. o dobrach osobistych, a w tym wizerunku osób trzecich (*publicity or privacy rights*). Niemniej jednak, w treści wzorca (pkt 4) zawarto klauzulę usuwającą bardzo szerokim zakresem wyłączyć rękojmię nie tylko za wady fizyczne, ale również i za wady prawne przedmiotu oświadczenia.

Treść samego wzorca CC0 składa się z następujących elementów:

- 1) tytułu „CC0 1.0 Universal” (Zgodnie z nomenklaturą przyjętą przez Creative Commons jest to pierwsza wersja wzorca. Creative Commons może opublikować kolejne wersje, zazwyczaj dzieje się tak po analizie sposobu działania wzorca

poprzedniego. Ponadto, tytuł wskazuje, że wzorzec ten nie jest specjalnie dostosowany do żadnego prawa krajowego, jednakże zgodnie z wyjaśnieniami w FAQ CC0, w zamierzeniu ma on odnosić największą możliwą skuteczność w każdej możliwej jurysdykcji);

- 2) informacji o statusie i stanowisku organizacji Creative Commons;
- 3) preambuły (Statement of Purpose – zawierające krótkie wyjaśnienie intencji oraz celu oświadczenia zawartego we wzorcu, a także samo oświadczenie);
- 4) punktów 1-4, zawierających kolejno: określenie zakresu przedmiotowego oświadczenia; szczegółową treść oświadczenia; postanowienie o udzieleniu licencji; oraz oświadczenia dodatkowe.

Analiza CC0

Dla analizy skuteczności CC0 na gruncie polskiego prawa autorskiego podstawowe znaczenie ma fakt, że prawo to nie przewiduje możliwości zrzeczenia się praw autorskich lub pokrewnych (a w dalszej kolejności także praw *sui generis* do baz danych i innych praw opisanych w pkt 1 CC0, co jednak nie będzie tu rozwijane).

Niezbywalność autorskich praw osobistych

Autorskie prawa osobiste zostały wprost określone w ustawie jako niezbywalne (art. 16 pr. aut.). Istnieje jednak dość powszechnie akceptowany pogląd co do możliwości zobowiązania się twórcy do niewykonywania tych praw (o czym w dalszej części analizy). Zdaniem autora niniejszej analizy złożenie oświadczenia o treści zgodnej z CC0 stanowi właśnie takie zobowiązanie – twórca je składający ma wolę powstrzymania się od wykonywania swoich praw osobistych w najszerszym możliwym zakresie. Z uwagi na niezbywalność tych praw twórca może je oczywiście skutecznie wykonywać pomimo złożenia tego oświadczenia, jednak ryzykuje w takim przypadku odpowiedzialnością odszkodowawczą. Z drugiej strony, w szczególnych przypadkach mogą wystąpić działania ingerujące w chronioną autorskimi prawami osobistymi „więź z utworem” w stopniu, na który ustawodawca na pewno nie chciałby zezwolić. Oświadczenie CC0 będzie zatem najprawdopodobniej nieskuteczne w zakresie, w jakim pozwalałoby na tak drastyczne działania. Trudno zgadywać jak liczne będą to sytuacje, ale ich skala nie powinna przekroczyć rozmiarów, które utrudniłyby normalne korzystanie z CC0.

Autorskie prawa osobiste istnieją nawet po śmierci twórcy, co stanowi specyficzne dla systemu prawa rozwiązanie prowadzące do istnienia praw podmiotowych bez podmiotu tych praw. Zgodnie z art. 78 pr. aut. po śmierci twórcy uprawnienia do wykonywania jego autorskich praw osobistych nabywają wskazani w tym przepisie spadkobiercy oraz organizacja zbiorowego zarządzania. Podmioty te mogą występować o ochronę tych praw osobistych o ile twórca nie wyraził innej woli. Złożenie oświadczenia o treści zgodnej z CC0 stanowi zdaniem autora niniejszej analizy przejaw takiej innej woli. W związku z tym, dochodzenie przez te osoby autorskich praw osobistych w sytuacji wcześniejszego złożenia przez twórcę tego oświadczenia byłoby nieskuteczne.

Spadkobiercy mogliby natomiast występować przeciwko użytkownikowi naruszającemu ich własne dobra osobiste (np. pamięć po zmarłym krewnym).

Niezbywalne prawo do wynagrodzenia

Poza autorskimi prawami osobistymi, ustawa o prawie autorskim wskazuje również, że prawo do wynagrodzenia określone w przepisach przywołanych w art. 18 ust. 3 pr. aut. nie podlega zrzeczeniu się, zbyciu, ani egzekucji. Wynagrodzenia te są zwykle pobierane za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania, a użytkownik ponosi ich ciężar w sposób często niepowiązany z konkretną eksploatacją utworu (np. tzw. „opłaty remuneracyjne”).

W związku z tym, nawet w sytuacji uznania CC0 za zobowiązanie do niewykonywania prawa do tych wynagrodzeń, doprowadzenie do sytuacji, w której użytkownik nie będzie ich płacił będzie dość trudne do uzyskania w praktyce.

Autorskie prawa majątkowe

Uprawnienia wchodzące w zakres autorskich praw majątkowych zostały przez ustawodawcę wyraźnie określone jako prawa zbywalne. W niniejszej analizie zaliczamy tu w szczególności prawo do zezwalania na korzystanie i rozporządzanie opracowaniami utworu (art. 2). Jakkolwiek w obrocie jest ono bardzo często traktowane jako prawo zbywalne, to część doktryny zwraca uwagę na jego mieszany osobisto-majątkowy charakter. Przyznanie temu prawu charakteru prawa osobistego (lub prawa z elementami prawa osobistego) powodowałoby konieczność zastosowania do niego ustaleń z poprzedniego podrozdziału.

Zbywalność autorskich praw majątkowych oznacza co do zasady tylko tyle, że ich podmiot może je przenieść na inną osobę w drodze czynności prawnej, jak też że podlegają one dziedziczeniu (i egzekucji, aczkolwiek w zakresie mocno ograniczonym ustawą). Natomiast wniosek, że praw tych można się zrzec powodując ich wygaśnięcie nie ma wyraźnego oparcia w przepisach prawa. Ewentualne argumenty wskazujące na zasadność przyznania twórcy możliwości zrzeczenia się jego praw nie pozwalają przyjąć bez istotnego poziomu ryzyka, że czynność mająca za cel zrzeczenie się praw autorskich (choćby tylko zbywalnych praw majątkowych) odniesie na gruncie aktualnie obowiązującego prawa polskiego zamierzony skutek. Ryzyko to mógłby wyeliminować jedynie wyraźny przepis ustawy.

Dotychczasowe rozważania można zatem skonkludować stwierdzeniem, że pkt 2 CC0 (zatytułowany *Waiver*) jest na gruncie prawa polskiego bezskuteczny w zakresie, w jakim usiłuje doprowadzić do wygaśnięcia praw – zarówno osobistych, jak i majątkowych. W zakresie przysługujących twórcy autorskich praw osobistych może on być jednak uznany za skuteczne prawnie zobowiązanie do ich niewykonywania.

Licencja CC0

Wzorzec CC0 zawiera pkt 3 (zatytułowany *Public License Fallback*). Postanowienie to zostało zastrzeżone wyraźnie na wypadek sytuacji bezskuteczności pkt 2, czyli sytuacji z jaką mamy do

czynienia (w dużym stopniu) na gruncie polskiego prawa. Pkt 3 CC0 stanowi wyraźne oświadczenie o udzieleniu licencji w wypadku uznania pkt 2 za nieważny lub bezskuteczny. Jak wynika z dotychczasowej analizy, na gruncie polskiego prawa pkt 2 CC0 jest co najmniej częściowo nieskuteczny. W związku z tym, pkt 3 znajdzie bezpośrednie zastosowanie .

Zakresem licencji udzielonej w pkt 3 CC0 ma zostać objęta każda osoba, którą dotyka ww. skutek nieważności lub bezskuteczności. Licencja ta jest nieodpłatna, nieprzenoszalna, nie zawiera zezwolenia na sublicencjonowanie, jest niewyłączna, nieodwołalna i bezwarunkowa. Licencja ta nie jest ograniczona terytorialnie i jest udzielona „na maksymalny okres dozwolony przez prawo właściwe” (przy czym chodzi tu o czas trwania prawa wyłącznego – jak wynika ze zwrotu *including future time extensions*). Licencja ma obejmować korzystanie za pomocą wszelkich istniejących obecnie lub w przyszłości środków przekazu (bez ograniczenia liczby egzemplarzy), do jakiegokolwiek celu (z wyraźnym zezwoleniem na korzystanie komercyjne, reklamowe i w celu promocji).

W związku z powyższym prawidłowy jest wniosek, że skorzystanie z wzorca CC0 wywołuje na gruncie prawa polskiego skutek udzielenia niewyłącznej licencji.

Zakres licencji CC0

Treść pkt 3 CC0 sama w sobie zakreśla bardzo szeroki zakres tej licencji. Jednak ostateczny jej zakres można ustalić dopiero po odniesieniu treści tego punktu do dość rygorystycznych przepisów polskiego prawa autorskiego. Czynimy to poniżej.

Po pierwsze, polska ustawa stanowi, że umowa licencyjna obejmuje tylko te pola eksploatacji, które są w niej wyraźnie wymienione. We wzorcu CC0 trudno doszukiwać się dokładnego wymienienia pól eksploatacji, w szczególności za pomocą pojęć znanych polskiej ustawie (np. art. 50 pr. aut.). Doktryna i orzecznictwo wskazują jednak na dopuszczalność stosowania w takich przypadkach zasad wykładni oświadczeń woli. Mając na uwadze wyraźnie wyrażoną w CC0 (*Statement of Purpose*) intencję można twierdzić, że w zamierzeniu ma ono obejmować wszystkie znane pola eksploatacji (najszerzy możliwy zakres). To, czy istotnie skutek ten zostanie osiągnięty zależeć będzie od okoliczności udzielenia konkretnej licencji CC0 (tzn. okoliczności udostępnienia i wykorzystania konkretnego utworu, przez konkretne podmioty). Nie znając tych okoliczności trudno zagwarantować, że w każdym przypadku zakresem licencji objęte zostaną wszystkie znane pola (składający oświadczenie może bowiem umieścić je bowiem w specyficznym kontekście itp., co może pozwolić na przypisanie mu woli ograniczenia jego zakresu itd.).

Po drugie, polskie prawo autorskie zakazuje udzielania licencji na polach eksploatacji nieistniejących w chwili zawarcia umowy. Jeżeli zatem po udostępnieniu utworu na CC0 pojawi się jakieś nieznanie wtedy pole eksploatacji, to nie zostanie ono objęte licencją.

Po trzecie, zgodnie z polskimi przepisami, jeżeli umowa nie stanowi inaczej licencja pozwala na korzystanie z utworu przez czas określony 5 lat. Udzielenie licencji na czas określony dłuższy niż 5 lat skutkuje jej przekształceniem – po terminie 5 lat – w licencję udzieloną na czas nieoznaczony.

Sformułowanie użyte w CC0 usiłuje udzielić licencji na cały czas trwania praw autorskich. Może być ono wielorako rozumiane jednak dla autora niniejszej analizy stanowi ono próbę udzielenia licencji na czas określony dłuższy niż 5 lat (pomijając sytuacje skorzystania z CC0 w czasie, gdy do wygaśnięcia ochrony pozostaje 5 lat lub krócej). Zatem, po początkowym pięcioletnim okresie licencja CC0 przekształca się w licencję udzieloną na czas nieoznaczony.

Po czwarte, w myśl polskich przepisów, licencja udzielona na czas nieoznaczony może być wypowiedziana. Próby ograniczenia prawa wypowiedzenia w umowie lub jednostronnym oświadczeniem woli są obarczone dużym ryzykiem nieskuteczności. Takie właśnie są sformułowania w CC0 próbujące zastrzec „nieodwołalność” oświadczenia i licencji. W związku z tym, licencja udzielona na podstawie CC0 może być wypowiedziana przez składającego to oświadczenie.

Po piąte, pojawia się pytanie w jakim zakresie omawianą licencją mogą zostać objęte niezbywalne uprawnienia składającego oświadczenie. Chodzi tu głównie o autorskie prawa osobiste (art. 16 pr. aut.) oraz niezbywalne uprawnienia do wynagrodzenia (art. 18 ust. 3 pr. aut.). Nie ulega wątpliwości, że nie mogą one zostać poddane licencjonowaniu. Ale jak to już wskazano powyżej możliwe jest złożenie oświadczenia o niewykonywaniu praw osobistych. Zdaniem autora niniejszej analizy tak też należałoby interpretować CC0, z uwagi na treść pkt 3 oraz *Statement of Purpose*.

Po szóste, skuteczność udzielenia licencji CC0 może być istotnie ograniczona lub wyłączona w przypadkach, w których polski ustawodawca narzuca stronom przymusowe pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania. Chodzi tu o nadawanie niektórych rodzajów utworów (art. 21 pr. aut.), ich publiczne udostępnianie w taki sposób, że każdy może się z nimi zapoznać w miejscu i czasie przez siebie wybranym (tamże), oraz o reemisję (art. 21¹ pr. aut.). Możliwość wyłączenia tego pośrednictwa jest wysoce dyskusyjna, zwłaszcza gdy oświadczenie CC0 nie zostanie złożone w formie pisemnej (taka forma jest wymagana pod rygorem nieważności dla wyłączenia pośrednictwa, o którym mowa w art. 21 pr. aut.).

Podsumowanie analizy CC0

Jak wynika z powyższej analizy, złożenie oświadczenia o treści zgodnej z wzorcem CC0 prowadzi do udzielenia bardzo szerokiej licencji oraz zobowiązania do niewykonywania autorskich praw osobistych. Nie pozbawia to jednak uprawnionego wszystkich praw, a użytkownika nie zwalnia z wszystkich jego obowiązków.

CC0 jest zatem skutecznym mechanizmem prawnym, jednak jego skuteczność ograniczona jest przepisami wyznaczającymi pewne ramy swobody twórcy w dysponowaniu jego własnymi prawami. W tych ramach, które zostały omówione powyżej w punkcie dotyczącym zakresu CC0, użytkownik uzyskuje jednak bardzo szerokie zezwolenie na korzystanie z objętego CC0 utworu.

Oznacza to, że CC0 może być wykorzystywane na gruncie polskiego prawa. Korzystający muszą mieć jednak świadomość wyżej opisanych ograniczeń. Ograniczenia te nie czynią jednak CC0 bezskutecznym. Posługując się metaforą „osi” wprowadzoną na początku niniejszego dokumentu można powiedzieć, że skutkiem tych ograniczeń jest przesunięcie CC0 bardziej „na prawo” tej „osi”

niż było to zamierzeniem autorów CC0. Ostateczne miejsce CC0 na „osi” jest jednak i tak przed istniejącymi już wcześniej licencjami CC (zawierającymi dalej idące zobowiązania licencjobiorców), a na pewno daleko przed tradycyjną notą copyright informującą, że wszelkie prawa zostały zastrzeżone.

Propozycje rozwiązań zapewniających lub zwiększających skuteczność CC0

Na gruncie aktualnie obowiązującego w Polsce porządku prawnego nie jest możliwe rozszerzenie skuteczności CC0 poza wyznaczone ustawą ramy. W tym celu konieczna jest zmiana przepisów na poziomie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Postulowane zmiany powinny w pierwszej kolejności wprowadzić możliwość zrzeczenia się praw. Zmiana ta, jako najdalej idąca, będzie wymagać najbardziej wyczerpującego uzasadnienia, zwłaszcza co do jej zgodności z wiążącymi Polskę normami prawa międzynarodowego. Otóż postanowienia konwencji berneńskiej i innych przepisów prawa międzynarodowego ustanawiające minimum czasowe ochrony (50 lub 70 lat pma dla praw autorskich, inne terminy dla praw pokrewnych) zakazują ustanawiania przepisów krajowych skutkujących krótszym terminem ochrony. Tym bardziej – można argumentować – w braku takiego krajowego przepisu niedozwolone jest zezwolenie na skrócenie czasu ochrony poprzez czynność prawną. Podstawowy kontrargument zdaniem autora niniejszej analizy głosi, że zakaz zrzecania się praw autorskich przez samych uprawnionych stanowi nieuzasadnione ograniczenie ich wolności (autonomii), która to wolność jest podstawową zasadą prawa prywatnego. W zakazie zrzecania się praw autorskich można dopatrywać się również naruszenia podstawowej zasady prawa autorskiego jaką jest ochrona twórcy. Mianowicie w sytuacji, w której sam twórca decyduje się zrezygnować z ochrony, odpada podstawowa przesłanka i warunek konieczny udzielania tej ochrony przez państwo i prawo. Mówimy oczywiście o sytuacjach, w której decyzja twórcy jest świadoma i nie została wymuszona. Przyjmując taki punkt widzenia, trudno uznać, że zasada udzielania ochrony nie krócej niż na określony termin stanowi nakaz absolutny, silniejszy nawet niż wola twórcy.

Ponadto, można zwracać uwagę na istotne różnice pomiędzy rzeczami materialnymi a przedmiotami praw autorskich i pokrewnych. Otóż w przypadku zrzeczenia się własności rzeczy materialnej może pojawić się istotny koszt społeczny wynikający z konieczności uprzątnięcia, usunięcia lub przekazania porzuconej rzeczy na własność innej osobie (ew. dalszego zarządzania nią przez społeczeństwo za pomocą wybranych przedstawicieli – w polskim systemie m.in. biura rzeczy znalezionych, administrowanie porzuconymi nieruchomościami przez gminy). Niepodjęcie takich działań może spowodować szkodę indywidualnym osobom lub całemu społeczeństwu. Tymczasem trudno wyobrazić sobie w jaki sposób porzucenie dobra niematerialnego (utworu) mogłoby doprowadzić do takich negatywnych skutków. Wręcz przeciwnie – stawałoby się ono wtedy dostępne do korzystania bez ograniczeń przez każdego. Oznacza to, że dopuszczenie zrzecania się własności rzeczy i jednoczesny zakaz zrzecania się praw autorskich jest alogiczny i jako taki nie mógłby być wprowadzony przez racjonalnego ustawodawcę.

W dalszej kolejności, a także na wypadek niemożliwości (prawnej lub faktycznej) wprowadzenia

możliwości zrzekania się praw należy postulować zmiany przepisów:

- 1) wymagających wyraźnego wymieniania pól eksploatacji,
- 2) zakazujących kontraktowania co do nieistniejących pól eksploatacji,
- 3) podważających możliwość udzielenia nieodwołalnej zgody (licencji),
- 4) wprowadzających niezbywalne wynagrodzenia,
- 5) wprowadzających trudne do wyłączenia przymusowe pośrednictwo organizacji zbiorowego zarządzania.

Co istotne, przepisy te nie muszą być usunięte w polskiej ustawie aby zapewnić możliwość korzystania z CC0. Wystarczyłoby ograniczyć ich zakres stosowania tak, aby nie stały one w sprzeczności z wolą i interesem samych twórców, których ochrona nie zawsze jest uzasadniona, a przynajmniej nie w tak szerokim zakresie. Co ciekawe, polska doktryna krytykuje większość z tych przepisów zauważając problemy wynikające z ich stosowania w obrocie jako takim, tj. bez uwzględniania kwestii CC0. Wygłaszane w związku z tym poglądy mogą być pomocne przy sporządzaniu uzasadnienia dla postulatów nowelizacji.

Konkretne postulaty nowelizacji powinny być przygotowane po przeprowadzeniu analizy wszystkich ustaw dotkniętych wzorcem CC0, a nie tylko prawa autorskiego. Wtedy też powinna zostać podjęta decyzja czy postulowane zmiany mają dotyczyć wszystkich tych ustaw, czy też tylko niektórych z nich.

Opracowanie powstało dzięki wsparciu **Open Society Institute** na zlecenie **Koalicji Otwartej Edukacji**.

Opracowanie jest dostępne na licencji Creative Commons

– Uznanie autorstwa wersja 3.0 (CC BY- 3.0) <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/>)